

Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

***ACTIVITĂȚI PRACTICE ȘI DE
PREPROFESIONALIZARE***

**Învățământ special
Clasele a V-a – a X-a
Dizabilități intelectuale grave, severe și /sau asociate**

București, 2021

Notă de prezentare

Prezenta programă școlară pentru disciplina **Activități practice și de preprofesionalizare** reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a X-a din învățământul special, elevi cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate.

Disciplina este prevăzută în planul cadru de învățământ aprobat prin **OMEN nr. 3622/2018** privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial, **anexa 9**, în aria curriculară **Tehnologii**, având un buget de timp alocat astfel:

- clasa a V-a - 2 ore
- clasa a VI-a - 2 ore
- clasa a VII-a - 3 ore
- clasa a VIII-a - 5 ore
- clasa a IX-a - 6 ore
- clasa a X-a - 6 ore

Prin natura sa, obiectul de studiu al disciplinei **Activități practice și de preprofesionalizare** pregătește elevul cu dizabilități, în timp, în vederea dobândirii unor deprinderi practice necesare pentru a trece treptat în activitatea de profesionalizare, permițând astfel inserția socială a tinerilor absolvenți.

Structura prezentei programe școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse. În funcție de gradul de cuprindere, acestea pot fi competențe generale sau competențe specifice.

Competențele generale pentru disciplina **Activități practice și de preprofesionalizare** vizează achizițiile elevului pentru întregul interval de studiu al disciplinei pe parcursul gimnaziului, în cazul elevilor cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate.

Competențele specifice sunt competențe derivate din competențele generale și reprezintă etape măsurabile în formarea și dezvoltarea acestora. Competențele specifice sunt corelate cu exemple de activități de învățare.

Exemple de activități de învățare sunt sarcini de lucru care constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor. Exemplele de activități au doar valoare orientativă. Profesorul poate să modifice, să completeze sau să înlocuiască aceste activități cu altele adecvate clasei. Devine astfel posibil să se realizeze un demers didactic personalizat, care să asigure formarea /dezvoltarea competențelor prevăzute de programă, în contextul specific al fiecărei clase.

Conținuturile învățării reprezintă elemente didactice relevante, accesibile elevilor de gimnaziu, ele fiind mijloace informaționale prin care se formează și se dezvoltă competențele specifice.

Sugestiile metodologice reprezintă o componentă a programei care propune modalități și mijloace pentru realizarea demersului didactic. Este necesară o abordare specifică vârstei, bazată în esență pe stimularea și individualizarea învățării, pe dezvoltarea interesului elevului și pe implicarea în activitate.

Competențe generale

- 1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**
- 2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative**
- 3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană**

Clasa a V-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a V-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>- Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, riglă, tipare, trusă de desen, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre, etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>- Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, aracet, lipici, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilină, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănuși, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile);</p> <p>-activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, legume, fructe, condimente etc) și de curățenie (detergenți, cârpe, lavete, perii etc.).</p>
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>-Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / mulare / înșirare / tăiere/ îmbinare /asamblare</p> <p>-Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fructele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Ouă de Paști”);</p> <p>-Activități practice de trasare după șablon (contur interior și exterior), decupare după conturul trasat și lipire, umplerea spațiului cu fond, ștampilare cu burete lat /subțire („Chenare din figuri geometrice”, „Animale domestice și sălbatice”);</p> <p>-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îndoituri simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.); - colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Peisaj”; <p>-Activități practice de modelare plastilină /aluat („Fructe și legume”, „Șiragul de mărgelă”, „Lanțuri din cerculețe”);</p> <ul style="list-style-type: none"> - mișcări translatorii cu palmele față în față; - mișcări circulare cu palmele față în față; - mișcări translatorii cu palmele față de planșetă; - mișcări circulare cu palmele față de planșeta („Bile”); - mișcări de apăsare/ aplatizare („Turțița” etc.); - mișcări translatorii și mișcări circulare a degetelor față de planșetă („Morcovul”, etc.); - mișcări de apăsare/ aplatizare cu ajutorul degetelor („Biscuiții”, etc.); - mișcări de adâncire cu ajutorul degetului mare („Paharul”);

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa a V-a
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <p>-Activități practice de observare dirijată a unor modele date;</p> <p>-Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);</p>

Clasa a V-a
<ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit; -Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs; -Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu sprijin); -Activități practice de modelare cu plastilină/ aluat după model; -Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire etc.); -Realizare de felicitări și obiecte decorative; -Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle; , modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Felicitări”, „Covorul din frunze”, compoziții din hârtie creponată mototolită – „Curcubeul”, „Fluturile” -Activități practice de confecționare a unor lucrări individuale și colective („Sorcova”, „Acordeonul”, „Iepurașul”, „Mozaic”) - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; -Jocuri de construcție și asamblare; - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite) -Concursuri; -Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate); -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; -Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a. - Exerciții de apreciere a produsului personal; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; -Posibilități de valorificare a produsului activității.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a V-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de asigurare a securității personale</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de utilizare corectă a instrumentelor /obiectelor cu un potențial grad de pericolozitate (foarfecă, cuțit, curățător de fructe și legume, aparate electrocasnice de introdus în priză etc.); -Instrucțaj de protecția și igiena muncii; -Instrucțaj de prevenire și stingere a incendiilor; -Instrucțaj de acordare a primului ajutor în caz de accident în timpul efectuării lucrărilor;

Clasa a V-a
<p>-Activități practice de realizare a igienei corporale (mâini, dinți, păr, față, corp);</p> <p>-Exerciții practice de spălare și ștergere cu fixarea momentelor când acestea se impun (dimineața, seara, înainte și după masă etc.).</p>
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminteii</p> <p>-Activități practice de igienă, întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte;</p> <ul style="list-style-type: none"> -împachetare îmbrăcăminte; - curățare pantofi; - așezare pe umeras; <p>-Activități practice de utilizare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îmbrăcare/ dezbrăcare; - încheiere/ descheiere nasturi, capse, arici(bandă scai); - închidere/ deschidere fermoare; - legare/ dezlegare șireturi (nod, fundă).
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc)</p> <p>-Activități practice de igiena spațiului de locuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; - exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, utilizare a măturii și a fărașului.
<p>3.4.Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești</p> <p>- Exersarea activităților gospodărești elementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc); - exerciții practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat tavă, ibric pline, curățat legume, fructe); - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); - exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere.
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor</p> <p>-Activități practice de îngrijire a plantelor,, colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare, stropire, curățare, recoltare);</p> <p>- Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii);</p> <p>-Activități simple de îngrijire a animalelor de casă/ de companie (identificare, hrănire adecvată, îngrijire etc.);</p> <p>-Vizite la grădini / muzee botanice, zoologice, livezi / ferme.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, riglă, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora ▪ Materiale (pahar, aracet, lipici, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) ▪ Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător ▪ Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / mulare / înșirare / tăiere / înnodare /îmbinare / asamblare
Produce finite realizate (decorative sau utile)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etape/operații de realizare a unor produse simple ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse ▪ Valorificarea produsului activității
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Igiena corporală ▪ Igiena vestimentară și a încălțăminteii ▪ Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit /spațiul școlar ▪ Igienă alimentară și deprinderi gospodărești ▪ Îngrijirea plantelor și animalelor

Clasa a VI-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a VI-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>- Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, riglă, trusă de desen, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre, etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>- Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, aracet, lipici, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile);</p> <p>-activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, fructe și legume, condimente etc) și de curățenie (detergenți, cârpe, lavete, perii etc.).</p>
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>-Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / tăiere/ îmbinare / asamblare</p> <p>-Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Fructele de toamnă”, „Ornamente pentru pomul de iarnă”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Ovă de Paști”);</p> <p>-Activități practice de trasare după șablon (contur interior și exterior), decupare după conturul trasat și lipire, umplerea spațiului cu fond, ștampilare cu burete lat/subțire („Chenare din figuri geometrice”, „Animale domestice și sălbatice”, „Semaforul”)</p> <p>-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:</p> <p>- îndoitori simple;</p> <p>-lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.);</p> <p>- colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj de toamnă”;</p> <p>-origami - „Evantaiul”, „Cățel”;</p> <p>-Activități practice de modelare plastilină/ aluat („Coșul cu fructe”, „Litere”, „Ariciul”;</p> <ul style="list-style-type: none"> - mișcări translatorii cu palmele față în față; - mișcări circulare cu palmele față în față; - mișcări translatorii cu palmele față de planșetă; - mișcări circulare cu palmele față de planșeta („Covrigi”); - mișcări de apăsare/ aplatizare („Plăcinta”, etc.); - mișcări translatorii și mișcări circulare a degetelor față de planșetă („Omul de zăpadă” etc.); - mișcări de apăsare/ aplatizare cu ajutorul degetelor („Frământatul pâinii” etc.); - mișcări de adâncire cu ajutorul degetului mare („Coșulețul”); <p>mișcări de presare a plastilinei în forme /matrițe de lemn / ipsos;</p> <p>-Activități practice de bobinare, răsucire („Șnur de măștișor”, „Ghemul”).</p>

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa a VI-a
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <p>-Activități practice de observare dirijată a unor modele date;</p>

Clasa a VI-a
<ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin); -Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit; -Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs; -Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu sprijin); -Activități practice de modelare cu plastilină/aluat după model; -Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire, materiale textile, lână colorată etc.); -Realizare de felicitări și obiecte decorative; -Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle; origami - „Barza” etc.; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flor uscatei”, „Copacul”, compoziții din hârtie creponată mototolită - „Fructe”, „Fulgi de zăpadă”, „Fluturile”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări tematice”; compoziții cu lână colorată-„Iepurașul”, „Fluturile”; -Activități practice de confecționare a unor lucrări individuale și colective folosind tehnicile învățate („Bostanul vesel”, „Hora”, „Mozaic”, „Rama de tablou”, „Peisaj”); - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; -Jocuri de construcție și asamblare; - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite); -Concursuri; -Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate); -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; -Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a. - Exerciții de apreciere a produsului personal; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; -Posibilități de valorificare a produsului activității;

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a VI-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de asigurare securității personale</p> <p>-Activități practice de utilizare corectă a instrumentelor/obiectelor cu un potențial grad de pericolozitate (foarfecă, cuțit, curățător de fructe și legume, aparate electrocasnice de introdus în priză etc.);</p>

Clasa a VI-a
<p>-Instructaj de protecția și igiena muncii; -Instructaj de prevenire și stingere a incendiilor; -Instructaj de acordare a primului ajutor în caz de accident în timpul efectuării lucrărilor; -Activități practice de realizare a igienei corporale (mâini, dinți, păr, față, corp); -Exerciții practice de spălare și ștergere cu fixarea momentelor când acestea se impun (dimineața, seara, înainte și după masă etc.).</p>
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminte -Activități practice de igienă, întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte; -împachetare îmbrăcăminte; - curățare pantofi; - așezare pe umeraș; - așezare în dulap; -Activități practice de utilizare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: - îmbrăcare/ dezbrăcare; - încheiere/ descheiere nasturi, capse, arici(bandă cu scai); - închidere/ deschidere fermoare; -legare/ dezlegare șireturi (nod, fundă).</p>
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.) -Activități practice de igiena spațiului de locuit/sala de clasa: - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - lucrări de întreținere a rechizitelor școlare; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; -exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, utilizare a măturii și a fărașului.</p>
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești - Exersarea activităților gospodărești elementare: - exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc.); - exerciții practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat tavă, ibric pline, curățat legume, fructe) - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); -exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere.</p>
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor -Activități practice de îngrijire a plantelor,, colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare, stropire, curățare, recoltare); - Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii); -Activități simple de îngrijire a animalelor de casă/ de companie (identificare, hrănire adecvată, îngrijire etc.); -Vizite la grădini / muzee botanice, zoologice, livezi / ferme.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VI-a
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, riglă, șablon/țipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora ▪ Materiale (pahar, aracet, lipici, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) ▪ Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător ▪ Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami /modelare / bobinare / răsucire / mulare/ înșirare/ tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ asamblare
Produce finite realizate (decorative sau utile)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etape/operații de realizare a unor produse simple ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse ▪ Valorificarea produsului activității
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Igiena corporală ▪ Igiena vestimentară și a încălțămintei ▪ Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit/spațiul școlar ▪ Igienă alimentară și deprinderi gospodărești ▪ Îngrijirea plantelor și animalelor

Clasa a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente

Clasa a VII-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>- Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (ac, foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, riglă, metru de croitorie, tipare, trusă de desen, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre, etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>- Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, aracet, lipici, lut, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile)</p> <p>- activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, fructe și legume, condimente etc) și de curățenie (detergenți, cârpe, lavete, perii etc.).</p>
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>-Exerciții elementare de rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare / țesut / cusut/ asamblare</p> <p>-Activități practice de rupere și mototolire a hârtiei („Strugurele”, „Bradul de Crăciun”, „Coșuleț”, „Baloane”, „Iepurele”);</p> <p>-Activități practice de trasare după șablon (contur interior și exterior), decupare după conturul trasat și lipire, umplerea spațiului cu fond, ștampilare cu burete lat/subțire („Semaforul”, „Cadranul de ceas”, „Mijloace de transport”)</p> <p>-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îndoituri simple; - lipituri simple (lipirea a două hârtii așezate una peste alta etc.); - colaje - „Vaza cu flori uscate”, „Tablou din semințe”, „Peisaj tematic”; - origami - „Coif”, „Paharul”, „Plicul”; <p>-Activități practice de modelare plastilină/aluat/lut/ipsos („Ciorchine de strugure”, „Litere și cifre”, „Masca”);</p> <ul style="list-style-type: none"> - mișcări translatorii cu palmele față în față; - mișcări circulare cu palmele față în față; - mișcări translatorii cu palmele față de planșetă; - mișcări circulare cu palmele față de planșeta („Nuci”); - mișcări de apăsare/ aplatizare („Steag” etc.); - mișcări translatorii și mișcări circulare a degetelor față de planșetă („Bostanul”, etc.); - mișcări de apăsare/ aplatizare cu ajutorul degetelor („Plăcinta” etc.); - mișcări de adâncire cu ajutorul degetului mare („Barca”); <p>-mișcări de presare a aluatului/lutului în forme /matrițe de lemn / ipsos;</p> <p>-Activități practice de bobinare, răsucire, înnodare, șnuruire („Șnur de mărișor”, „Semnul de carte” (cu perforare), „Husă pentru ochelari”)</p> <p>- Activități practice de simulare de cusut / țesut cu benzi din hârtie, împletituri din 2-3-4 benzi („Planșa cu găurele”, „Să țesem frumos”, „Covorașul”).</p>

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa a VII-a
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de observare dirijată a unor modele date; -Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin); -Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit; -Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs; -Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu sprijin); -Activități practice de modelare cu plastilină /aluat/lut/ipsos după model; -Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire colorate etc.); -Realizare de felicitări și obiecte decorative; -Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse : puzzle; origami - „ Cocorul”, „Cutia de cadou” etc.; modelare - „Omul de zăpadă”, „Coșul cu fructe”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire - „ Șnur de mărtișor”, „Semn de carte”; innodare-Brățara”; compoziții din hârtie creponată mototolită - Curcubeul”, „Strugurele”, „Floarea soarelui”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama foto”; „Felicitări”; compoziții din hârtie țesută-„Covorașul”, „Semn de carte”; - Activități practice de confecționare a unor jucării și machete („Vrăjitoare din bostan”, „Sorcova”, „Acordeonul”, „Moara”, „Iepurașul”, „Hora”, „Mozaic”, „Rama foto”, „Peisaj”); - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; -Jocuri de construcție și asamblare; - Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup (machete, jucării, tablouri, colaje); - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite); -Concursuri; -Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate); -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; -Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a.; - Exerciții de apreciere a produsului personal; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; -Posibilități de valorificare a produsului activității.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a VII-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de asigurare securității personale</p> <p>- Activități practice de utilizare corectă a instrumentelor/obiectelor cu un potențial grad de pericolozitate (ac, foarfecă, cuțit, curățător de fructe și legume, aparate electrocasnice de introdus în priză etc.);</p> <p>- Instructaj de protecția și igiena muncii;</p> <p>- Instructaj de prevenire și stingere a incendiilor;</p> <p>- Instructaj de acordare a primului ajutor în caz de accident în timpul efectuării lucrărilor;</p> <p>- Activități practice de realizare a igienei corporale (mâini, dinți, păr, față, corp);</p> <p>- Exerciții practice de spălare și ștergere cu fixarea momentelor când acestea se impun (dimineața, seara, înainte și după masă etc.).</p>
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminte</p> <p>- Activități practice de igienă, întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte;</p> <ul style="list-style-type: none"> - împachetare îmbrăcăminte; - curățare pantofi; - așezare pe umeras; - așezare în dulap; <p>- Activități practice de utilizare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îmbrăcare/ dezbrăcare; - încheiere/ descheiere nasturi, capse, arici(bandă cu scai); - închidere/ deschidere fermoare; - legare/ dezlegare șireturi (nod, fundă).
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.)</p> <p>- Activități practice de igiena spațiului de locuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - lucrări de întreținere a rechizitelor școlare; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; <p>- exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, utilizare a măturii și a fârașului.</p>
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești</p> <p>- Exersarea activităților gospodărești elementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, fâraș); - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc); - exerciții practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat tavă, ibric pline, curățat legume, fructe); - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); <p>- exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere.</p>
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor</p> <p>- Activități practice de îngrijire a plantelor „colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare,</p>

Clasa a VII-a
<p>stropire, curățare, recoltare);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii); -Activități simple de îngrijire a animalelor de casă/ de companie (identificare, hrănire adecvată, îngrijire etc.); -Vizite la grădini / muzee botanice, zoologice, livezi / ferme.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, riglă, metru de croitorie, șablon/tipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora ▪ Materiale (pahar, lipici, aracet, lut, ipsos, aluat, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, plastilina, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile) ▪ Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare / țesut / cusut / asamblare
Produce finite realizate (decorative sau utile)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etape/operații de realizare a unor produse simple ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative, machete ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse ▪ Valorificarea produsului activității
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Igiena corporală ▪ Igiena vestimentară și a încălțăminteii ▪ Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit ▪ Igienă alimentară și deprinderi gospodărești ▪ Îngrijirea plantelor și animalelor

Clasa a VIII-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a VIII-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>- Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (ac, foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, riglă, metru de croitorie, tipare, trusă de desen, pensulă, puzzle, jocuri de construcție, incastre, etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>- Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, aracet, lipici, aluat, lut, ipsos, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, plastilina, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile, nasturi);</p> <p>-activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, condimente etc) și de curățenie (detergenți, cârpe, lavete, perii etc.).</p>
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>-Exerciții elementare de lipire / îndoire / colaj/ origami/ tangram/ bobinare / răsucire / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut/ vopsire/ asamblare</p> <p>-Activități practice de trasare după șablon (contur interior și exterior), decupare după conturul trasat și lipire, umplerea spațiului cu fond, , „Animale sălbatice”, „Cadranul de ceas”, colaj, „Personaje din poveste”, „Clovnul”);</p> <p>-Exerciții de tăiere, îndoire, pliere și lipire:</p> <ul style="list-style-type: none"> - colaje – „Tablou din semințe”, „Mobilă păpușii”, „Peisaj tematic ”; - origami - „Paharul”, „Bărcuța”, „Plicul”); - tangram-realizarea unor figurine(obiecte, animale, case, vapoare etc.); <p>-Activități practice de bobinare, răsucire, împletire, înnodare, șnuruire („Semnul de carte” (cu perforare), „Brățări din fire împletite”, „Bentițe”, „Frânghia”, „Plasa pentru minge”);</p> <p>-Activități practice de împletire a sforilor și a sârmelor subțiri în 2, 3 și 4 fire „Breloc pentru chei”;</p> <p>- Activități practice de cusut / țesut cu benzi din hârtie, împletituri din 2-3-4 benzi („Să țesem frumos”, „Covorașul”, „Plasa”);</p> <p>-Activități practice de simulare de cusut („Planșa perforată”);</p>

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa a VIII-a
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <p>-Activități practice de observare dirijată a unor modele date;</p> <p>-Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);</p> <p>-Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;</p> <p>-Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;</p> <p>-Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu</p>

Clasa a VIII-a
<p>sprijin);</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de modelare cu plastilină/aluat//lut/ipsos după model; -Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire colorate etc.); -Realizare de felicitări și obiecte decorative; -Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse : puzzle; origami - „ Vulpeal” etc.;tangram-„Vaporul” „Casuță”, colaje - „Vaza cu flori”, „Copacul”, șnuruire -„ Șnur de mărtișor”, „Brățări”; împletire - „Frânghia”, „Brelorul pentru chei”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama foto”; „Felicitări tematice”; compoziții din hârtie țesută-„Covorașul”, „Semn de carte”; compoziții decorative cu nasturi-„Ursulețul” „Omul de zăpadă”, „tablouri cusute (carton perforat)-„Puișorul”, „Veverița”, „Floarea soarelui” -Activități practice de confecționare a unor jucării și machete („Zmeu”, „Sorcovă”, „Acordeonul”, „Moara”, „Căsuța bunicii” „Păpuși din fire colorate” „Hora – din fire colorate”, „Mozaic”, „Rama foto”, „Clovnul”, „Peisaj”) - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; -Jocuri de construcție și asamblare; - Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup (machete, jucării, tablouri, colaje) - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite) -Concursuri; -Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate) -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; -Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a.; - Exerciții de apreciere a produsului personal; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; -Posibilități de valorificare a produsului activității.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a VIII-a
<p>3.1.Exersarea deprinderilor de asigurare securității personale</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de utilizare corectă a instrumentelor/obiectelor cu un potențial grad de pericolozitate (ac, foarfecă, cuțit, curățător de fructe și legume aparate electrocasnice de introdus în priză etc.) -Instrucțaj de protecția și igiena muncii; -Instrucțaj de prevenire și stingere a incendiilor;

Clasa a VIII-a
<p>-Instrucțaj de acordare a primului ajutor în caz de accident în timpul efectuării lucrărilor;</p> <p>-Activități practice de realizare a igienei corporale (mâini, dinți, păr, față, corp);</p> <p>-Exerciții practice de spălare și ștergere cu fixarea momentelor când acestea se impun (dimineața, seara, înainte și după masă etc.);</p>
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminteii</p> <p>-Activități practice de igienă, întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte;</p> <ul style="list-style-type: none"> -împachetare îmbrăcăminte; - curățare pantofi; - cusut nasturi; - așezare pe umeraș; - așezare în dulap; <p>-Activități practice de utilizare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îmbrăcare/ dezbrăcare; - încheiere/ descheiere nasturi, capse, arici (bandă cu scai); - închidere/ deschidere fermoare; -legare/ dezlegare șireturi (nod, fundă).
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc)</p> <p>-Activități practice de igiena spațiului de locuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - lucrări de întreținere a rechizitelor școlare; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; - exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, utilizare a măturii și a fărașului.
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești</p> <p>- Exersarea activităților gospodărești elementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc); - exerciții practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat tavă, ibric pline, curățat legume, fructe) - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); - exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere.
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor</p> <p>-Activități practice de îngrijire a plantelor,, colțul viu al clasei/ grădina școlii”(plantare, stropire, curățare, recoltare)</p> <p>- Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii)</p> <p>-Activități simple de îngrijire a animalelor de casă/ de companie (identificare, hrănire adecvată, îngrijire etc.)</p> <p>-Vizite la grădini / muzee botanice, zoologice, livezi / ferme.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
<p>Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, riglă, metru de croitorie, șablon/țipar, truse de desen, jocuri de construcție, puzzle, incastre etc.) și utilitatea acestora ▪ Materiale (pahar, aracet, lipici, aluat, lut, ipsos, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasă, carton, carioci, mărgelă, ață, sfoară, șnur, lână colorată, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile, nasturi) ▪ Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător ▪ Tehnici de lucru (lipire / îndoire / colaj/tangram/origami/modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut / asamblare)
<p>Produce finite realizate (decorative sau utile)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etape/operații de realizare a unor produse simple ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative, machete ▪ Jocuri de construcție și asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse ▪ Valorificarea produsului activității
<p>Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Igiena corporală ▪ Igiena vestimentară și a încălțăminteii ▪ Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit ▪ Igienă alimentară și deprinderi gospodărești ▪ Îngrijirea plantelor și animalelor

Clasa a IX-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a IX-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>- Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (ac, foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, metru de croitorie, tipare, trusă de desen, pensulă, puzzle, etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>- Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, aracet, lipici, lut, ipsos, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile, nasturi);</p> <p>-activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, legume, fructe, condimente etc) și de curățenie (detergenți, cârpe, lavete, perii etc.).</p>
<p>1.3. Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>-Exerciții elementare de lipire / îndoire / colaj/ / modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut/ vopsire/ asamblare</p> <p>-Activități practice de trasare după șablon/tipar), decupare după conturul trasat, asamblare prin înșăilare, apoi prin cusătură fixă („Mănușa de bucătărie”, „Trăistuța”;</p> <p>-Exerciții de măsurat și decupat eșantioane textile-decuparea modelelor textile;</p> <p>-Colaje – „Felicitări cu plante uscate”, „Ornament din semințe”, „Tablou cu materiale textile”</p> <p>-Activități practice de modelare ipsos/lut („Fructe și legume”, „Ornamente de iarnă”, „Mărțișoare”, „Ouă de Paști”, „Gablonturi”;</p> <p>-Activități practice de bobinare, răsucire, împletire, înnodare, șnuruire („Șnur de mărțișor”, „Semnul de carte” „Ciucuri ornamentali”, „Brățări din fire împletite”, „Bentițe”, „Frânghia”;</p> <p>- Activități practice de cusut pe materiale textile, exersarea tipurilor de cusături(punct înaintea acului, punct în urma acului, tighelul, cusături ornamentale etc.);</p> <p>-Activități practice de țesut cu fire pe gherghef -„Covorașul colorat”;</p> <p>- Activități practice de cusut- nasturi cu două orificii, cu patru orificii, cu picioruș.</p>

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa a IX-a
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <p>-Activități practice de observare dirijată a unor modele date;</p> <p>-Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin);</p> <p>-Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;</p> <p>-Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;</p> <p>-Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu sprijin);</p>

Clasa a IX-a
<ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de modelare cu lut, ipsos după model; -Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire colorate, materiale textile, nasturi etc.); -Realizare de felicitări și obiecte decorative; -Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle etc.; modelare - „Omul de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori uscate”, „Tablou de iarna din semințe”, șnuruire - „Șnur de mărtișor”, „Ciucuri ornamentali”; împletire - „Frânghia”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”; -Activități practice de confecționare a unor jucării/mascote și machete („Moara”, „Iepurașul”, „Ursulețul”, „Hora”, „Mozaic”, „Rama de tablou”, „Clovnul”, „Peisaj”); - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; - Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup- „Mănușa de bucătărie”, „Șorțul păpușii”, „Batiste”, „Șervețel decorativ”, „Căciulița lui Moș Crăciun”, „Cizmulița lui Moș Nicolae” „Semn de carte”, „Față de masă”, „Bradul cu globuri din nasturi”; - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite); -Concursuri; -Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate) -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; -Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a. - Exerciții de apreciere a produsului personal; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; -Posibilități de valorificare a produsului activității;

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a IX-a
<p>3.1.Exersarea deprinderilor de asigurare securității personale</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de utilizare corectă a instrumentelor/obiectelor cu un potențial grad de pericolozitate (ac, foarfecă, cuțit, curățător de fructe și legume, aparate electrocasnice de introdus în priză etc.); -Instrucțaj de protecția și igiena muncii; -Instrucțaj de prevenire și stingere a incendiilor; -Instrucțaj de acordare a primului ajutor în caz de accident în timpul efectuării lucrărilor; -Activități practice de realizare a igienei corporale (mâini, dinți, păr, față, corp); -Exerciții practice de spălare și ștergere cu fixarea momentelor când acestea se impun

Clasa a IX-a
(dimineața, seara, înainte și după masă etc.).
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminte</p> <p>-Activități practice de igienă, întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte;</p> <ul style="list-style-type: none"> -împachetare îmbrăcăminte; - curățare pantofi; - cusut nasturi și remedierea defectelor îmbrăcăminte; - așezare pe umeras; -așezare în dulap; <p>-Activități practice de utilizare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - îmbrăcare/ dezbrăcare; - încheiere/ descheiere nasturi, capse, arici(bandă scai); - închidere/ deschidere fermoare; <p>-legare/ dezlegare șireturi (nod, fundă).</p>
<p>3.3. Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc)</p> <p>-Activități practice de igiena spațiului de locuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - lucrări de întreținere a rechizitelor școlare; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; <p>-exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fărașului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - lucrări de întreținere a mobilierului școlar.
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești</p> <p>- Exersarea activităților gospodărești elementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc); - exerciții practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat tavă, ibric pline, curățat legume, fructe); - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); <p>- exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere;</p> <p>- exerciții practice de pregătire pentru drumeție/excursie-pregătirea rucsacului.</p>
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor</p> <p>-Activități practice de îngrijire a plantelor „ colțul viu al clasei/ grădina școlii” (plantare, stropire, curățare, recoltare);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii); <p>-Activități simple de îngrijire a animalelor de casă/ de companie (identificare, hrănire adecvată, îngrijire etc.);</p> <p>-Vizite la grădini / muzee botanice, zoologice, livezi / ferme.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IX-a
<p>Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghel, riglă, metru de croitorie, șablon/țipar, truse de desen, puzzle, etc.) și utilitatea acestora ▪ Materiale (pahar, aracet, lipici, lut, ipsos, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, hârtie creponată / glasată, carton, carioci, mărgel, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile, nasturi) ▪ Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător ▪ Tehnici de lucru (rupere / lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut / asamblare/vopsire)
<p>Produce finite realizate (decorative sau utile)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etape/operații de realizare a unor produse simple ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative, machete ▪ Jocuri de asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse ▪ Valorificarea produsului activității
<p>Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Igiena corporală ▪ Igiena vestimentară și a încălțăminte ▪ Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit ▪ Igienă alimentară și deprinderi gospodărești ▪ Îngrijirea plantelor și animalelor

Clasa a X-a**Competențe specifice și exemple de activități de învățare****1. Utilizarea unor tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente**

Clasa a X-a
<p>1.1. Identificarea instrumentelor specifice prelucrării materialelor</p> <p>- Activități de recunoaștere a diverselor instrumente (ac, foarfecă, șabloane, planșetă, perforator, capsator, gherghef, riglă, metru de croitorie, tipare, trusă de desen, pensulă, puzzle, etc.) și a utilității acestora.</p>
<p>1.2. Identificarea materialelor de lucru utilizate în activitatea practică</p> <p>- Activități practice de recunoaștere și individualizare a materialelor (pahar, aracet, lipici, lut, ipsos, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, creponată / glasată, carton, carioci, mărgelile, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile, nasturi);</p> <p>-activități practice de recunoaștere și individualizare a produselor alimentare (lactate, făinoase, mezeluri, legume, fructe, condimente etc) și de curățenie (detergenți, cârpe, lavete, perii etc.).</p>
<p>1.3 Folosirea diferitelor tehnici de lucru cu instrumente și materiale diverse</p> <p>-Exerciții elementare de lipire / îndoire / colaj/ / modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere/ înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut/ vopsire/ asamblare</p> <p>-Activități practice de trasare după șablon/tipar), decupare după conturul trasat , asamblare prin înșăilare, apoi prin cusătură fixă („Mănușa de bucătărie”, „Trăistuța”, „Costumul popular”;</p> <p>-Exerciții de măsurat și decupat eșantioane textile-decuparea modelelor textile;</p> <p>-Colaje – „Felicități cu plante uscate”, „Tablou de iarnă din semințe”, „Tablou cu materiale textile”;</p> <p>-Activități practice de modelare ipsos/lut („Fructe și legume”, „Ornamente de iarnă”, „Mărțișoare”, „Ouă de Paști”, „Gablonțuri”;</p> <p>-Activități practice de bobinare, răsucire, împletire, înnodare, șnuruire („Șnur de mărțișor”, „Șnur pentru talie”, „Semnul de carte” „Ciucuri ornamentali”, „Brățări din fire împletite”, „Bentițe”, „Frânghia”;</p> <p>- Activități practice de cusut pe materiale textile, exersarea tipurilor de cusături (puncte de cusături la alegere);</p> <p>-Activități practice de țesut cu fire pe gherghef-„Covorașul colorat”, „Trăistuța”;</p> <p>- Activități practice de cusut- nasturi cu două orificii, cu patru orificii, cu picioruș.</p>

2. Realizarea practică de produse utile și/sau lucrări creative

Clasa a X-a
<p>2.1. Identificarea etapelor/operațiilor de realizare a unor produse</p> <p>-Activități practice de observare dirijată a unor modele date;</p> <p>-Exerciții de observare a etapelor de realizare a unui produs finit (independent sau cu sprijin)</p> <p>-Exerciții de ordonare a operațiilor pentru obținerea unui produs finit;</p> <p>-Exerciții de verbalizare (unde este posibil) a etapelor, operațiilor de efectuare a unui produs;</p> <p>-Activități practice de realizare a unor obiecte după model (independent sau cu</p>

Clasa a X-a
<p>sprijin);</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de modelare cu lut, ipsos după model; -Realizare de colaje, utilizând materiale variate (hârtie, semințe, flori presate, fire colorate, materiale textile, nasturi etc.); -Realizare de felicitări(cusute) și obiecte decorative; -Proiecte tematice.
<p>2.2. Realizarea de produse simple, utilizând tehnicile învățate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activități practice de confecționare a unor produse: puzzle etc.; modelare - „Om de zăpadă”, colaje - „Vaza cu flori uscate”, „Tablou de iarna din semințe”, șnuruire - „Șnur de mărtișor”, „Șnurul”, „Ciucuri ornamentali”; împletire - „Frânghia”, „Curea din trei fire”; compoziții cu coji de ou / scoici - „Mozaic”, „Rama de tablou”; „Felicitări”; -Activități practice de confecționare a unor jucării/mascote și machete („Moara”, „Iepurașul”, „Ursulețul”, „Hora”, „Rama de tablou”, „Clovnul”, „Peisaj”); - Activități practice de ambalare și decorare a unui cadou; - Activități practice de confecționare a unor produse individual și în grup – „Mănușa de bucătărie”, „Șorțul păpușii”, „Batiste”, „Șervețel decorativ”, „Căciulița lui Moș Crăciun”, „Cizmulița lui Moș Nicolae”, „Costumul popular”, „Săculeț” „Semn de carte”, „Față de masă”, „Bradul cu globuri din nasturi”; - Activități practice demonstrative (variante de utilizare a aceluiași produs cu tehnici și materiale diferite); -Concursuri; -Expoziții.
<p>2.3. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de descriere a produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, emoțiile provocate); -Exerciții de comparare a produsului personal cu modelul sau cu altele similare; -Exerciții de interpretare și apreciere a produselor activității după anumite criterii: <ul style="list-style-type: none"> - respectarea etapelor de lucru; - utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor; - realizarea lucrării într-o manieră ordonată și curată; - oglindirea trăsăturilor obiectelor, ființelor înfățișate; - respectarea proporției ș.a.; - Exerciții de apreciere a produsului personal; -Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor; -Posibilități de valorificare a produsului activității.

3. Exersarea gesturilor social-utile și a deprinderilor adaptative la viața cotidiană

Clasa a X-a
<p>3.1. Exersarea deprinderilor de asigurare securității personale</p> <ul style="list-style-type: none"> -Activități practice de utilizare corectă a instrumentelor/obiectelor cu un potențial grad de pericolozitate (ac, foarfecă, cuțit, curățător de fructe și legume, aparate electrocasnice de introdus în priză etc.); -Instrucțaj de protecția și igiena muncii;

Clasa a X-a
<p>-Instrucțaj de prevenire și stingere a incendiilor; -Instrucțaj de acordare a primului ajutor în caz de accident în timpul efectuării lucrărilor; -Activități practice de realizare a igienei corporale (mâini, dinți, păr, față, corp); -Exerciții practice de spălare și ștergere cu fixarea momentelor când acestea se impun (dimineața, seara, înainte și după masă etc.).</p>
<p>3.2. Aplicarea adecvată a deprinderilor de igienă și întreținere vestimentară și a încălțăminteii -Activități practice de igienă, întreținere și păstrare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte; - împachetare îmbrăcăminte; - curățare pantofi; - cusut nasturi și remedierea defectelor îmbrăcăminte; - așezare pe umeraș; - așezare în dulap; -Activități practice de utilizare a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte: - îmbrăcare/ dezbrăcare; - încheiere/ descheiere nasturi, capse, arici; - închidere/ deschidere fermoare; - legare/ dezlegare șireturi (nod, fundă).</p>
<p>3.3 .Utilizarea deprinderilor de întreținere și igienizare a spațiului de locuit (sala de clasă, camera copilului etc.) -Activități practice de igiena spațiului de locuit: - exerciții de ordonare a obiectelor din clasă/ camera de locuit; - lucrări de întreținere a rechizitelor școlare; - exerciții practice de folosire și igienizare corectă a grupului sanitar; -exerciții practice de aerisire, spălare, ștergere, călcare, aspirare, utilizare a măturii și a fărașului; - lucrări de întreținere a mobilierului școlar.</p>
<p>3.4. Utilizarea unor deprinderi de igienă alimentară și gospodărești - Exersarea activităților gospodărești elementare: - exerciții practice de familiarizare cu obiectele de uz casnic (tacâmuri, veselă, mătură, făraș); - exerciții practice de aranjare a mesei cu număr corespunzător de tacâmuri pentru locurile de la masă; - exerciții practice de sortare și curățare unor alimente; - exerciții practice de desfacere a unor produse ambalate (cutii, borcane etc); - exerciții practice de manipulare a unor obiecte în condiții de siguranță (ex: cărat tavă, ibric pline, curățat legume, fructe); - exerciții practice de preparare a unui sandwich, ceai, salată de fructe, salată de legume, suc de fructe; - exerciții practice de spălare a obiectelor utilizate (tacâmuri, veselă, batistă, lavetă); - exerciții practice de colectare și aruncare a deșeurilor menajere; - exerciții practice de pregătire pentru drumeție/excursie-pregătirea rucsacului.</p>
<p>3.5. Utilizarea deprinderilor simple de îngrijire a plantelor și animalelor -Activități practice de îngrijire a plantelor,, colțul viu al clasei/ grădina școlii” (plantare, stropire, curățare, recoltare); - Activități practice de dezvoltare a comportamentului ecologic (colectarea deșeurilor</p>

Clasa a X-a
<p>reciclabile și utilizarea lor în activități de bricolaj, igienizarea zonei verzi/parcul școlii); -Activități simple de îngrijire a animalelor de casă/ de companie (identificare, hrănire adecvată, îngrijire etc.); -Vizite la grădini / muzee botanice, zoologice, livezi / ferme.</p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a X-a
Tehnici de lucru cu diverse materiale și instrumente	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrumente de lucru (pensulă, foarfecă, ac, matrițe, lopețica, mosorel, planșetă, perforator, capsator, gherghet, riglă, metru de croitorie, șablon/țipar, truse de desen, puzzle, etc.) și utilitatea acestora ▪ Materiale (pahar, aracet, lipici, lut, ipsos, semințe, hârtie de mărimi și grosimi diferite, hârtie creponată / glasă, carton, carioci, mărgel, ață, sfoară, șnur, lână, frunze, flori uscat, scoici, melci, castane, ghindă, conuri, crengi, paie, pănușii, sârmă, lemn, staniol, bețișoare, coji de ou, panglici, piele, materiale textile, nasturi) ▪ Acțiuni de manipulare și cunoaștere a obiectelor din mediul înconjurător <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tehnici de lucru (lipire / îndoire / colaj/ modelare / bobinare / răsucire / mulare / înșirare / șnuruire / tăiere / înnodare / îmbinare / împletire/ țesut / cusut / asamblare/vopsire
Produce finite realizate (decorative sau utile)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etape/operații de realizare a unor produse simple ▪ Produce simple, jucării, obiecte decorative, machete ▪ Jocuri de asamblare ▪ Produce realizate individual și în grup ▪ Expoziții de produse ▪ Valorificarea produsului activității
Gesturi social-utile și deprinderi adaptative la viața cotidiană	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Igiena corporală ▪ Igiena vestimentară și a încălțăminteii ▪ Întreținerea și igienizarea spațiului de locuit ▪ Igienă alimentară și deprinderi gospodărești ▪ Îngrijirea plantelor și animalelor

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare astfel încât proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare- învățare-evaluare să asigure formarea competențelor specifice ale disciplinei Activități de pre-profesionalizare.

Această disciplină trebuie să sprijine dezvoltarea diferitelor abilități practice prin tehnicile de lucru și utilizarea instrumentelor de lucru specifice. Studiul disciplinei trebuie să formeze și să exerseze deprinderi care vor fi utilizate și în studiul altor discipline precum și deprinderilor de muncă necesare inserției sociale ale individului.

Programa permite o abordare didactică flexibilă adaptată particularităților de vârstă și psihoindividuale ale elevilor, din perspectiva opțiunilor metodologice ale fiecărui profesor.

Începând cu clasa a V-a elevii lucrează manual destul de bine și pot confecționa obiecte cât mai utile.

În cazul în care există posibilități și interes pot confecționa păpuși din materiale textile, obiecte de îmbrăcăminte (ex.șorț de bucătărie), cusături manuale, marionete, jucării, obiecte decorative etc.

În cadrul acestor activități, cadrul didactic poate adapta materialele, tehnicile de lucru, cât și conținutul, la specificul dizabilității, în funcție de nevoile elevilor cu care lucrează. Explicațiile trebuie să fie scurte și concrete, iar implicarea elevilor trebuie să se realizeze în toate etapele realizării unui produs, individual sau cu sprijin din partea profesorului.

Bibliografie

1. Miclea, M.,(2005), *Psihologie cognitivă*, Iași: Ed. Polirom.
2. Muller, M.,(2010), *Ergoterapia în psihiatrie*, Cluj-Napoca: Editura Limes.
3. Pașca, M.,D., Banga, E.,(2016), *Terapii ocupaționale și arte combinate*, Târgu Mureș: Ed. University Press.
4. Preda, V., (coord),((2007), *Elemente de psihopedagogie specială*, Cluj-Napoca: Ed.Eikon.
5. Verza, E.,(1994), *Psihopedagogie specială*, București: Ed. Didactică și Pedagogică.
6. Vlad-Popovici, D., (coord), (2005), *Terapia ocupațională pentru persoanele cu deficiențe*, Constanța: Ed. Muntenia.

Grupul de lucru:

Liana Maria MITRAN, coordonator Ministerul Educației și Cercetării
Cristina BUDA, coordonator Inspectoratul Școlar Județean Maramureș

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Moldovan Ana	Inspectoratul Școlar Județean Maramureș
Cucuiat Ciprian Marius	Inspectoratul Școlar Județean Maramureș
Covaci Nicoleta Elena	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Baia Mare

Juleștean Hossu Țincuța	Școala Gimnazială Specială Baia Mare
Marfici Oresia	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Kolozsvari Angela	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Vișeu de Sus
Vatavului Sorin	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Tîrgu Lăpuș
Bud Cristina Elena	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Baia Mare
Hapca Maria	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Vișeu de Sus
Jurje Loredana	Școala Gimnazială Specială Baia Mare
Bledea Lucia	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Sighetu Marmației
Pașca Ana Maria	Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Tîrgu Lăpuș
Țiudic Adelin Petru	Școala Gimnazială Specială Baia Mare
Țiudic Mihaela Cristina	Școala Gimnazială Specială Baia Mare
Dragoș Maria	Școala Gimnazială Specială Baia Mare